

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ПОГОДЖЕНО»

Директор навчально-наукового
інституту економіки та управління
_____ В. П. Ключан
« _____ » _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
_____ Д. В. Бабенко
« _____ » _____ 2018 р.

Декан обліково-фінансового
факультету
_____ О. М. Вишневська
« _____ » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з вибіркової дисципліни «Перестраховальні операції»
(шифр за ОПП – ВМПП 14)
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (II курс)
на 2018-2019 навчальний рік
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітній ступінь «Магістр»
Кваліфікація – магістр з фінансів, банківської справи та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Курс - II

Семестр – 3

Всього годин – 90 год. / 3,0 кред.

з них:

лекцій – 22 год./0,73 кред.

практичних – 22 год./0,73 кред.

самостійна робота – 46 год./1,54 кред.

Залік у 3 семестрі

Миколаїв
2018

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.03.2017 р. (протокол №8)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 19 від "13" червня 2018 р.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Н.М. Сіренко

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 10 від "15" червня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю.Чебан

1. АНОТАЦІЯ

Перестраховання є окремою сферою страхової діяльності. Його вважають вторинним страхуванням або страхуванням самих страховиків. Перестраховання – це самостійна галузь страхування, яка захищає безпосередньо страховика від можливих фінансових втрат у тому випадку, коли він був би змушений здійснювати виплати за укладеними договорами страхування, не маючи перестраховального покриття.

Дисципліна «Перестраховальні операції» спрямована на вивчення особливостей надання перестраховальних операцій, організацію перестраховальної діяльності, особливостей та шляхів поліпшення фінансової діяльності перестраховиків.

ABSTRACT

Reinsurance is a separate area of insurance activity. He is considered as a secondary insurance or insurance of insurers themselves. Reinsurance is an independent branch of insurance, which protects the insurer directly from possible financial losses in the event that he would be forced to make payments under concluded insurance contracts without reinsurance coverage.

Discipline "Reinsurance Operations" is aimed at studying the features of providing reinsurance operations, the organization of reinsurance activities, features and ways to improve the financial performance of reinsurers.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Нормативна / вибіркова - **вибіркова**

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1,0

Кількість змістових модулів - 1

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 22 год.

практичні заняття – 22 год.

самостійна робота – 46 год.

Форми підсумкового контрольного заходу - залік

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: вивчення теорії та практики перестраховання майнових інтересів і ризиків юридичних і фізичних осіб; поглиблене вивчення механізму надання перестраховальних послуг.

Завдання дисципліни: виявлення макроекономічної позиції страхового ринку в системі економічних відносин та місця перестраховання на національному страховому ринку; обґрунтування необхідності державного регулювання перестраховальної діяльності на ринку; виявлення сутності інфраструктури перестраховального ринку, її значення для забезпечення виконання ринком своїх функцій; набуття вмінь аналізувати ринок перестраховальних операцій.

Предмет дисципліни: система відносин між сторонами страхової угоди з приводу перестраховальної діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях таких дисциплін: маркетинг, менеджмент, страхування, страхові послуги, страховий менеджмент, актуарні розрахунки та андеррайтинг у страхових компаніях.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

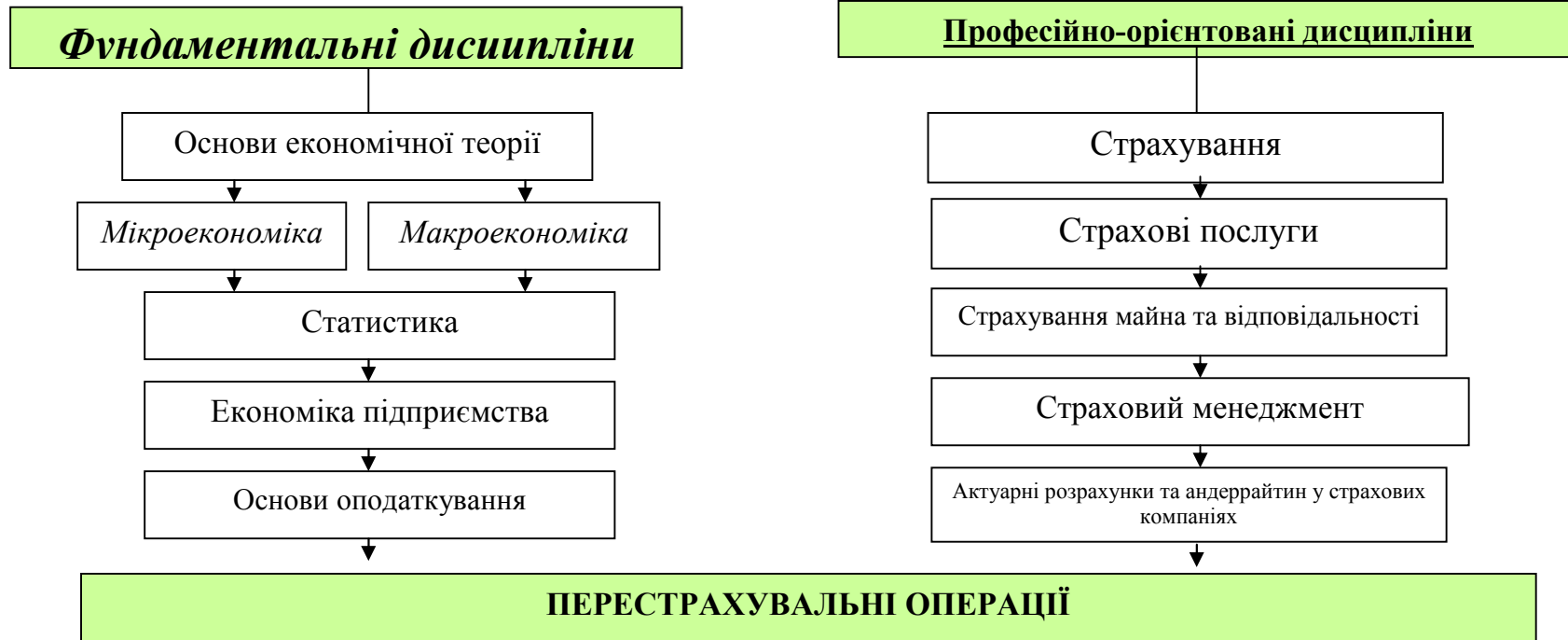
- сутність перестраховання; основні поняття та терміни, що застосовуються у перестрахованні;
- особливості надання перестраховальних операцій;
- основні види та форми перестраховальних послуг;
- стан перестраховального ринку в Україні;
- організацію перестраховальної діяльності;
- характеристику основних перестраховальних операцій;
- особливості та шляхи поліпшення фінансової діяльності перестраховиків.

Уміти:

- теоретично обґрунтовувати практичні аспекти функціонування перестраховального ринку;
- застосовувати на практиці законодавчі і нормативні акти стосовно страхового ринку;

- правильно орієнтуватися у формуванні, функціонуванні, регулюванні і саморегулюванні складових перестраховального ринку.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ»

для здобувачів вищої освіти обліково-фінансового факультету
(2-го курсу) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Змістовий модуль 1. Основи перестраховальних операцій	Тема 1. Сутність перестраховування, його необхідність і роль у суспільстві.
	Тема 2. Методи перестраховування.
	Тема 3. Форми проведення перестраховальних операцій.
	Тема 4. Порядок укладання та ведення перестраховальної угоди.
	Тема 5. Особливості перестраховування ризиків у нерезидентів.
	Тема 6. Співстрахування та механізм його дії.
	Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховування.

6. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ»

У відповідності до навчального плану спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» курс навчальної дисципліни «Перестраховальні операції» вивчається здобувачами вищої освіти протягом 3 семестру (2 курс). Курс складається із 90 годин / 3,0 кред. занять, у т. ч. теоретичний курс (лекції) – 22 год. / 0,73 кред., практичні заняття - 22 год. / 0,73 кред., самостійна робота - 46 год. / 1,54 кред.. У 3 семестрі здобувачі вищої освіти складають залік.

6.1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН І КРЕДИТІВ

Види занять	Загальна кількість годин/кредитів	Аудиторна кількість годин
Лекції	22 / 0,73	22
Практичні	22 / 0,73	22
Самостійна робота	46 / 1,54	-
Разом по курсу	90 / 3,0	44

З дисципліни «Перестраховальні операції» систематично проводиться поточний контроль знань здобувачів вищої освіти шляхом виконання контрольних робіт, перевіряється виконання самостійної роботи.

6.2 ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Склад, обсяг і терміни виконання

Найменування	Обсяг, кредит	Сума залікових балів	Найменування тем	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тижднів	Термін контрольного заходу
				Лекції	Практичні	Самоїйна робота		
Змістовий модуль 1. Основи перестраховальних операцій	3,0	60-100	Тема 1. Сутність перестраховання, його необхідність і роль у суспільстві.	4	4	6	1,2	2
			Тема 2. Методи перестраховання.	4	4	6	3,4	4
			Тема 3. Форми проведення перестраховальних операцій.	4	4	6	5,6	6
			Тема 4. Порядок укладання та ведення перестраховальної угоди.	4	4	6	7,8	8
			Тема 5. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів.	2	2	6	9	9
			Тема 6. Співстрахування та механізм його дії.	2	2	6	10	10
			Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховання.	2	2	10	11	11
Всього	3,0	60-100		22	22	46	x	x

6.3. ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ – 22 ГОДИНИ

Тема 1. Сутність перестраховування, його необхідність і роль у суспільстві (4год.)

Економічна сутність перестраховування. Мета перестраховування. Історичний розвиток форм перестраховування. Визначення перестраховування.

Функції перестраховування. Вторинний розподіл ризику, як головна функція перестраховування. Перестраховування як спосіб забезпечення фінансової стійкості страховика.

Термінологія перестраховування. Суб'єкти перестраховування: цедент (перестраховувальник) та цесіонер (перестраховик). Цесія та ретроцесія як етапи перестраховування. Ексцедент в перестраховуванні.

Протиріччя перестраховування. Дискусійні питання визначення об'єкта перестраховування.

Порівняльна характеристика перестраховування і співстраховування. Переваги перестраховування у порівнянні зі співстраховуванням. Основні функції перестраховування.

Принципи перестраховування (принцип страхового інтересу, принцип відшкодування збитку в межах реально завданих втрат, принцип найвищої сумлінності), їх характеристика. Роль перестраховування в забезпеченні фінансової стійкості страховика. Збільшення місткості страховика за допомогою перестраховувальних операцій.

Власне утримання ризику. Принципи визначення лімітів власного утримання цедента. Ємність перестраховувального договору.

Тема 2. Методи перестраховування (4год.)

Поділ перестраховувальних операцій за методом передавання ризиків у перестраховування. Факультативне перестраховування. Переваги і недоліки факультативного перестраховування. Облігаторне перестраховування. Переваги і недоліки облігаторного методу перестраховування.

Змішані методи перестраховування: факультативно-облігаторні та облігаторно-факультативні. Механізм передачі страхового ризику.

Тема 3. Форми проведення перестраховальних операцій (4год.)

Форми організації перестраховального захисту. Пропорційне і непропорційне перестраховування. Пропорційне перестраховування, його сутність. Види договорів.

Квотний договір. Основні риси, переваги і недоліки. Застосування квотних договорів.

Договір ексцедента суми. Основні риси, переваги і недоліки. Поняття «ексцеденту» в договорах перестраховування. Місткість ексцедентного договору. Застосування договору ексцедента суми. Квотно-ексцедентний договір, його особливості і доцільність використання.

Непропорційне перестраховування, його сутність і призначення. Відмінності непропорційного і пропорційного перестраховування. Види непропорційних договорів.

Договір ексцедента збитку: сутність та призначення. Факультативний ексцедент збитку. Діючий і катастрофічний ковер, їх характеристика і застосування. Поєднання катастрофічного і ризикового ексцедента збитку, його використання.

Договір ексцедента збитковості (stop loss), призначення його і особливості при укладанні договору.

Тема 4. Порядок укладання та ведення перестраховальної угоди (4год.)

Етапи укладання і ведення перестраховальної угоди. Особливості укладання факультативної угоди. Ковернота – документ-пропозиція у факультативному перестраховуванні. Особливості укладання облігаторної угоди. Використання бордеро-премій та бордеро-збитків в облігаторному перестраховуванні.

Загальні положення перестраховальних договорів. Розгляд спірних питань. Умови дії та розторгнення перестраховального договору. Визначення терміну дії відповідальності перестраховика. Виключення з покриття. Застереження про слідування рішенням та діям компанії-цедента. Документообіг і рахунки. Застереження про помилки і упущення. Комісія і тантьєма. Застереження про касовий збиток. Застереження про сплату збитків. Застереження про депозит резерву премії.

Комісійна винагорода в перестрахованні. Фактори від яких залежить розмір комісійної винагороди. Види комісій: оригінальна комісія, перестраховальна і брокерська.

Методи розрахунку перестраховальної комісії (фіксований відсоток, ковзна шкала комісії).

Тантьєма, призначення її в договорі. База і способи розрахунку тантьєми.

Тема 5. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів (2 год.)

Регулювання перестраховальної діяльності учасниками ринку перестраховання і державою. Відмінності в країнах щодо регулювання державою діяльності спеціалізованих перестраховальних компаній (країни, де страхнагляд не розповсюджується діяльність професійних перестраховиків; країни, де страховий нагляд розповсюджується в повній формі; проміжні форми). Основні моделі доступу іноземних перестраховиків на національний страховий ринок (вільний та регульований доступ). Підходи щодо регульованого доступу перестраховиків.

Тема 6. Співстрахування та механізм його дії (2 год.)

Сутність та значення співстрахування. Співстраховальні ознаки. Сутність та значення перестраховальних пулів (об'єднань, фондів). Типи пулів: пули страхування та пули перестраховання. Міжнародні принципи організації об'єднання страховиків.

Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховання (2 год.)

Склад доходів страховика. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на утримання страхової компанії. Прибуток страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності. Прибуток від інвестиційної діяльності. Розділ прибутку. Оподаткування страховиків.

Поняття фінансової надійності страховика та значення останньої. Формування збалансованого страхового портфелю. Відбір ризиків. Тарифна політика. Перестраховання як метод забезпечення

фінансової надійності. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні-резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Фактичний і нормативний запас платоспроможності, порядок їх обчислення.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

ПЛАН ЛК № 1,2

Тема 1. Сутність перестраховування, його необхідність і роль у суспільстві (4 год.)

1. Економічна сутність та мета перестраховування.
2. Історичний розвиток форм перестраховування.
3. Функції перестраховування.
4. Термінологія перестраховування.
5. Принципи перестраховування, їх функції.

ПЛАН ЛК № 3,4

Тема 2. Методи перестраховування (4 год.)

1. Факультативне перестраховування.
2. Переваги і недоліки факультативного перестраховування.
3. Облігаторне перестраховування.
4. Переваги і недоліки облігаторного методу перестраховування.
5. Змішане перестраховування.

ПЛАН ЛК № 5,6

Тема 3. Форми проведення перестраховувальних операцій (4 год.)

1. Форми організації перестраховувального захисту.
2. Пропорційне і непропорційне перестраховування.
3. Договір ексцедента суми: основні риси, переваги і недоліки.
4. Договір ексцедента збитку: сутність та призначення.
5. Договір ексцедента збитковості (stop loss), призначення його і особливості при укладанні договору.

ПЛАН ЛК № 7,8

Тема 4. Порядок укладання та ведення перестраховувальної угоди (4 год.)

1. Етапи укладання і ведення перестраховальної угоди.
2. Загальні положення перестраховальних договорів.
3. Документообіг і рахунки.
4. Комісійна винагорода в перестрахованні.
5. Методи розрахунку перестраховальної комісії (фіксований відсоток, ковзна шкала комісії).

ПЛАН ЛК № 9

Тема 5. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів (2 год.)

1. Регулювання перестраховальної діяльності учасниками ринку перестраховання і державою.
2. Відмінності в країнах щодо регулювання державою діяльності спеціалізованих перестраховальних компаній.
3. Основні моделі доступу іноземних перестраховиків на національний страховий ринок (вільний та регульований доступ).
4. Підходи щодо регульованого доступу перестраховиків.

ПЛАН ЛК № 10

Тема 6. Співстрахування та механізм його дії (2 год.)

1. Сутність та значення співстрахування.
2. Сутність та значення перестраховальних пулів (об'єднань, фондів).
3. Типи пулів: пули страхування та пули перестраховання.
4. Міжнародні принципи організації об'єднання страховиків.

ПЛАН ЛК № 11

Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховання (2 год.)

1. Склад доходів страховика.
2. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст.
3. Собівартість страхової послуги.
4. Прибуток страховика та його визначення.
5. Перестраховання як метод забезпечення фінансової надійності.
6. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній.
7. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.
8. Маркетинг на ринку перестраховання.

6.4 ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ – 22 ГОДИНИ

ПЛАН ПЗ №1,2

Тема 1. Сутність перестрашування, його необхідність і роль у суспільстві (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

Питання для опитування :

1. Економічна сутність та мета перестрашування.
2. Історичний розвиток форм перестрашування.
3. Функції перестрашування.
4. Термінологія перестрашування.
5. Принципи перестрашування, їх функції.

ПЛАН ПЗ №3,4

Тема 2. Методи перестрашування (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) практичні завдання.

Питання для опитування :

1. Факультативне перестрашування.
2. Переваги і недоліки факультативного перестрашування.
3. Облігаторне перестрашування.
4. Переваги і недоліки облігаторного методу перестрашування.
5. Змішане перестрашування.

ПЛАН ПЗ №5,6

Тема 3. Форми проведення перестрашувальних операцій (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) задачі.

Питання для опитування :

6. Форми організації перестрашувального захисту.
7. Пропорційне і непропорційне перестрашування.

8. Договір ексцедента суми: основні риси, переваги і недоліки.
9. Договір ексцедента збитку: сутність та призначення.
10. Договір ексцедента збитковості (stop loss), призначення його і особливості при укладанні договору.

ПЛАН ПЗ №7,8

Тема 4. Порядок укладення та ведення перестраховальної угоди

(4 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) практичні завдання.**

Питання для опитування :

1. Етапи укладання і ведення перестраховальної угоди.
2. Загальні положення перестраховальних договорів.
3. Документообіг і рахунки.
4. Комісійна винагорода в перестрахованні.
5. Методи розрахунку перестраховальної комісії (фіксований відсоток, ковзна шкала комісії).

ПЛАН ПЗ №9

Тема 5. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів

(2 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) практичні завдання.**

Питання для опитування :

1. Регулювання перестраховальної діяльності учасниками ринку перестраховання і державою.
2. Відмінності в країнах щодо регулювання державою діяльності спеціалізованих перестраховальних компаній.
3. Основні моделі доступу іноземних перестраховиків на національний страховий ринок (вільний та регульований доступ).
4. Підходи щодо регульованого доступу перестраховиків.

ПЛАН ПЗ №10

Тема 6. Співстрахування та механізм його дії (1 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування :

5. Сутність та значення співстрахування.
6. Сутність та значення перестраховальних пулів (об'єднань, фондів).
7. Типи пулів: пули страхування та пули перестрахування.
8. Міжнародні принципи організації об'єднання страховиків.

ПЛАН ПЗ №11

Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестрахування (2 год.)

- 1) модульна контрольна робота;**
- 2) усне опитування.**

Питання для опитування :

1. Склад доходів страховика.
2. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст.
3. Собівартість страхової послуги.
4. Прибуток страховика та його визначення.
5. Перестрахування як метод забезпечення фінансової надійності.
6. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній.
7. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.
8. Маркетинг на ринку перестрахування.

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОBOB'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота по курсу «Особове страхування» включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом для виконання індивідуальних завдань.

N з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Тема 1. Сутність перестрахування, його необхідність і роль у суспільстві.	6	Опитування
2	Тема 2. Методи перестрахування.	6	Опитування
3	Тема 3. Форми проведення перестраховальних операцій.	6	Опитування
4	Тема 4. Порядок укладання та ведення перестраховальної угоди.	6	Опитування
5	Тема 5. Особливості перестрахування ризиків у нерезидентів.	6	Опитування
6	Тема 6. Співстрахування та механізм його дії.	6	Опитування
7	Тема 7. Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестрахування.	10	Опитування Презентація
	Разом	46	

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№ з/п	Завдання самостійної роботи	Кількість					
		год.	заходів	балів за 1 захід		всього балів	
				min	max	min	max
1	<u>Обов'язкова самостійна робота:</u> -опрацювання тем 1 змістовий модуль	46	1	6	14	6	14
	-доповідь (виступ з підготовкою презентації) на наукових гуртках.		1	3	7	3	7
2	<u>Індивідуальна робота :</u> -наукова стаття (0,375 друк. арк.) (II модуль);		1	10	15	10	15
	-тези (0,125 друк. арк.) (II модуль);		1	3	5	3	3
	Всього	46	x	x	x	22	39

6.6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

6.6.1. Питання для поточного контролю знань

1. Економічна сутність та мета перестраховання.
2. Історичний розвиток форм перестраховання.
3. Функції перестраховання.
4. Термінологія перестраховання.
5. Принципи перестраховання, їх функції.
6. Факультативне перестраховання.
7. Переваги і недоліки факультативного перестраховання.
8. Облігаторне перестраховання.
9. Переваги і недоліки облігаторного методу перестраховання.
10. Змішане перестраховання.
11. Форми організації перестраховального захисту.
12. Пропорційне і непропорційне перестраховання.
13. Договір ексцедента суми: основні риси, переваги і недоліки.
14. Договір ексцедента збитку: сутність та призначення.
15. Договір ексцедента збитковості (stop loss), призначення його і особливості при укладанні договору.
16. Етапи укладання і ведення перестраховальної угоди.
17. Загальні положення перестраховальних договорів.
18. Документообіг і рахунки.

19. Комісійна винагорода в перестрахованні.
20. Методи розрахунку перестраховальної комісії (фіксований відсоток, ковзна шкала комісії).
21. Регулювання перестраховальної діяльності учасниками ринку перестраховання і державою.
22. Відмінності в країнах щодо регулювання державою діяльності спеціалізованих перестраховальних компаній.
23. Основні моделі доступу іноземних перестраховиків на національний страховий ринок (вільний та регульований доступ).
24. Підходи щодо регульованого доступу перестраховиків.
25. Сутність та значення співстрахування.
26. Сутність та значення перестраховальних пулів (об'єднань, фондів).
27. Типи пулів: пули страхування та пули перестраховання.
28. Міжнародні принципи організації об'єднання страховиків.
29. Склад доходів страховика.
30. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст.
31. Собівартість страхової послуги.
32. Прибуток страховика та його визначення.
33. Перестраховання як метод забезпечення фінансової надійності.
34. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній.
35. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.
36. Маркетинг на ринку перестраховання.

6.6.2 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ (ДО ЗАЛІКУ)

1. Економічна сутність перестраховання.
2. Мета перестраховання.
3. Історичний розвиток форм перестраховання.
4. Функції перестраховання.
5. Вторинний розподіл ризику, як головна функція перестраховання.
6. Перестраховання як спосіб забезпечення фінансової стійкості страховика.
7. Термінологія перестраховання.
8. Суб'єкти перестраховання: цедент (перестраховальник) та цесіонер (перестраховик).
9. Цесія та ретроцесія як етапи перестраховання.

10. Дискусійні питання визначення об'єкта перестраховування.
11. Порівняльна характеристика перестраховування і співстраховування.
12. Переваги перестраховування у порівнянні зі співстраховуванням.
13. Основні функції перестраховування.
14. Принципи перестраховування (принцип страхового інтересу, принцип відшкодування збитку в межах реально завданих втрат, принцип найвищої сумлінності), їх характеристика.
15. Роль перестраховування в забезпеченні фінансової стійкості страховика.
16. Збільшення місткості страховика за допомогою перестраховувальних операцій.
17. Власне утримання ризику.
18. Поділ перестраховувальних операцій за методом передавання ризиків у перестраховування.
19. Факультативне перестраховування.
20. Переваги і недоліки факультативного перестраховування.
21. Облігаторне перестраховування.
22. Переваги і недоліки облігаторного методу перестраховування.
23. Змішані методи перестраховування: факультативно-облігаторні та облігаторно-факультативні.
24. Механізм передачі страхового ризику.
25. Форми організації перестраховувального захисту.
26. Пропорційне і непропорційне перестраховування.
27. Пропорційне перестраховування, його сутність.
28. Квотний договір. Основні риси, переваги і недоліки.
29. Застосування квотних договорів.
30. Договір ексцедента суми. Основні риси, переваги і недоліки.
31. Непропорційне перестраховування, його сутність і призначення.
32. Відмінності непропорційного і пропорційного перестраховування.
33. Види непропорційних договорів.
34. Договір ексцедента збитку: сутність та призначення.
35. Факультативний ексцедент збитку.
36. Договір ексцедента збитковості (stop loss), призначення його і особливості при укладанні договору.
37. Етапи укладання і ведення перестраховувальної угоди.
38. Особливості укладання факультативної угоди.

39. Ковернота – документ-пропозиція у факультативному перестрахованні.
40. Особливості укладання облігаторної угоди.
41. Використання бордеро-премій та бордеро-збитків в облігаторному перестрахованні.
42. Загальні положення перестраховальних договорів.
43. Комісійна винагорода в перестрахованні.
44. Фактори від яких залежить розмір комісійної винагороди.
45. Види комісій: оригінальна комісія, перестраховальна і брокерська.
46. Методи розрахунку перестраховальної комісії (фіксований відсоток, ковзна шкала комісії).
47. Регулювання перестраховальної діяльності учасниками ринку перестраховання і державою.
48. Відмінності в країнах щодо регулювання державою діяльності спеціалізованих перестраховальних компаній (країни, де страхнагляд не розповсюджується діяльність професійних перестраховиків; країни, де страховий нагляд розповсюджується в повній формі; проміжні форми).
49. Основні моделі доступу іноземних перестраховиків на національний страховий ринок (вільний та регульований доступ).
50. Підходи щодо регульованого доступу перестраховиків.
51. Сутність та значення співстрахування.
52. Співстраховальні ознаки.
53. Сутність та значення перестраховальних пулів (об'єднань, фондів).
54. Типи пулів: пули страхування та пули перестраховання.
55. Міжнародні принципи організації об'єднання страховиків.
56. Склад доходів страховика.
57. Доходи від страхової діяльності.
58. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення.
59. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів.
60. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст.
61. Собівартість страхової послуги.
62. Виплата страхових сум і страхового відшкодування.
63. Витрати на утримання страхової компанії.

64. Прибуток страховика.
65. Визначення прибутку від страхової діяльності. Прибуток від інвестиційної діяльності.
66. Розділ прибутку.
67. Оподаткування страховиків.
68. Поняття фінансової надійності страховика та значення останньої.
69. Формування збалансованого страхового портфелю.
70. Маркетинг на ринку перестраховування.

6.7 РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	22	22	Аудиторна робота:					
			-тестування	8	1	2	8	16
			-опитування	8	2	3	16	24
			-розв'язування задач	7	2	3	14	21
			Самостійна робота:					
			<i>Обов'язкова</i>					
- доповідь на гуртку, конференції	1	3	7	3	7			
- опрацювання тем	1	6	14	6	14			
<i>Індивідуальна робота</i>								
-наукова стаття	1	10	15	10	15			
-тези	1	3	3	3	3			
Всього за семестр							60	100

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	«5»
BC	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-89	«4»
DE	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74	«3»
EX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35-59	«2»
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-34	«2»

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. – К. : Знання, 2012. – 1019 с.
2. Говорушко Г. А. Страхові послуги : [навч. посіб.] / Г.А. Говорушко. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. — 400 с.
3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
4. Долгошея Н.В. Страхування в запитаннях і відповідях : підручник / Н.В. Долгошея. — К. : Знання, 2010. — 543 с.
5. Дорошенко С. Л. Зростання капіталізації страхових компаній у контексті глобалізаційних законодавчих змін / С. Л. Дорошенко // Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації : зб. мат-в II Міжнар.наук.- практ. конф. (10, 11 вітня 2014 р., м.Київ). – К. : Лазурит Поліграф, 2014. – С.103–105.
6. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
7. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
12. Плиса В.Й. Страхування : [навч. посіб.] / В.Й. Плиса. — К. : Каравела, 2010. — 464 с.
13. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту / А. Ю.Полчанов // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. –

- №2. – С. 282-287. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_2_44.pdf
14. Реверчук С.К. Історія страхування : підручник / С. К. Реверчук, Т.В.Сива, С. І. Кубів [та ін.] — К. : Знання, 2012. — 213 с.
  15. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com>
  16. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб] / Г.М. Рябенко, Н.М. Сіренко, А.С. Кравченко. – М. : МНАУ, 2014. –426 с.
  17. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г. Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
  18. Фисун І.В. Страхування : [навч. посіб.] / І.В. Фисун. — К. : КНЕУ, 2011. — 240 с.
  19. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : [монографія] / В.М. Фурман. — К. : КНЕУ, 2011. — 296 с.
  20. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.
  21. Global marine insurance report 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iumi.com/committees/facts-a-figurescommittee/statistics>

Робочу програму склала:
канд.екон.наук, асистент

Н.О.Шишпанова